

Izhaja vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, ob 5 jutraj.

Uredništvo: Ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadst. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu lista. Nežalostna pisma se ne sprejemajo in rokopi si ne vračajo.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Stefan Godina. Lastnik konsorcij lista „Edinosti“ — Tisk tiskarne „Edinosti“, vpisane zadruga z omejenim poročilom v Trstu, ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20. Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

Naročnina znaša: Za celo leto K 31-20
za pol leta 15-60
za tri mesece 7-80
za nedeljsko izdajo za celo leto 6-20
za pol leta 3-60

EDINOST

Posamezne številke „Edinosti“ se prodajajo po 8 vinarjev, zastarele številke po 10 vinarjev.

Oglašje se računa na milimetre v širini ene kolone. Cene: Oglašje trgovcev in obrtnikov mm po 10 vln. Osmrtice, zahvale, poslanice, oglašje denarnih zavodov mm po 20 vln. Oglašje v tekstu lista do pet vrst K 20.— vsaka nadaljnja vrsta 2.— Mali oglašji po 4 vinarje beseda, najmanj pa 40 vinarjev.

Oglašje sprejema inšeratijski oddelček „Edinosti“. Naročnina in reklamacije se pošiljajo upravi lista. Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“ — Plača in toži se v Trstu.

Uprava in inšeratijski oddelček se nahajata v ulici Sv. Frančiška Asiškega št. 20. — Poštahranilnični račun št. 841.652.

Austrijsko uradno poročilo.

DUNAJ, 1. (Kor.) Uradno se razglasi: 1. aprila 1917.

Vzhodno in jugovzhodno bojišče. — Nič novega.

Italijansko bojišče. — Naš plen iz bojev južno Bili se je zvišal na 12 strojníc in 3 minovke. Južno Stilsferjoch so naše čete odbile napad sovražnika v ozemlju Val dei Vitelli.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Nemško uradno poročilo.

BEROLIN, 1. (Kor.) Veliki glavni stan, 1. aprila 1917.

Zapadno bojišče. — Med Lensom in Arrasom so se na široki fronti izvršili napadi angleških poizvedovalnih oddelkov ponesrečili. Napade več bataljonov na vas Henin sur Cojeul, jugovzhodno Arrasa, ki je v naši posesti, smo odbili. Med cestno, ki vodi iz Peronna v Gouzeaucourt in nizino potoka Omlignon so Anglezji po izgubosnih bojih pomaknili svoje črte za 2—3 km naprej. Ob cestih, ki vodi iz Soissons proti severovzhodu, so imele naše baterije pri prodiranju in umikanju francoskih napadnih čet, ki niso imele nobenih uspehov, ugodne cilje. Naši poizvedovalni sunnki Severno Reimsa so nam brez lastnih izgub prinesli več ujetnikov. Ponoči so poizkušali sovražni oddelki jugozapadno Combresa, vzhodno St. Mihiela in v gozdu Parroy, prodreti v naše jarko; bili so povsod odbili.

Vzhodno bojišče. — Nobenih bistvenih dogodkov.

Macedonska fronta. — Položaj je neizpremenjen. Naši letalci so vzgali dva sovražna privezna balona in obmetavali sovražna taborišča v kolenu Črne uspešno z bombami.

Prvi generalni kvartirnojmster: pl. Ludendorff.

Bolgarsko uradno poročilo.

SOFIJA, 31. (Kor.) Na vsej macedonski fronti samo slaboten artiljerijski ogenj in precej živahno letalsko delovanje na obeh straneh. Poročnik Eschwege je Severno Ksantija sestrelil sovražno letalo. Nemško letalsko brodogle je južno Dojranjska jezera vrglo na tla angleški privezni rakoplov.

Turško uradno poročilo.

CARIGRAD, 31. (Kor.) Iz glavnega stan-a se poroča: Tigriska fronta: Napad Anglezjev je bil z velikimi izgubami zanje zadržan. — Sinajska fronta: Nobenega posebnega dogodka. — Dne 30. marca je eno naših bojnih letal v okolici Smirne sestrelilo dve sovražni letali. Od dvokrovnika Farmanovega tipa sta bila ujeta voditelji in opazovalec. Drugo letalo Neuportovega sistema je bilo sestreljeno v zračnem boju ob obali Budje pri Smirni; voditelj in opazovalec sta ostala mrtva. — V Macedoniji so naše obale Prespanskega jezera operirajoče čete tekom poizvedovalnega napada prodrele v prvo sovražno črto in uplenile pri tem tri strojne, eno bombovko in mnogo municije.

Z zapadnega bojišča.

BEROLIN, 1. (Kor.) Wolffov urad poroča: Pri angleškem napadu na črto Havricourtli gozd — Bois d'Essart — Heudicourt — Epéhy je bila severna napadna skupina odbita z velikimi izgubami. Sovražnik se je valil nazaj proti Neuville in volutarskemu gozdu. Pred južno napadno skupino so se nemške varstvene čete umeknile po načrtu. Taborišče v Ablainvillu pri Buquoyu je nasprotnik opustil in pobegnil. Poročilo korespondence Polidhu, izdano 31. marca ob 1 ponoči, trdi, da so Francozi tekom tedna uplenili znatne zaloge materiala in municije. Jasno je, da Nemci, katerim ni manjkalo časa, da so vzeli s seboj zadnje železniške prage, niso zapustili municije in vojnega materiala.

PODLISTEK.

„Ne sodite, ...!“

Roman.

Iz njene duše se je tedaj izvila molitev: — Vsemogočni, ne daj, da se prebudim; kajti če se prebudim sedaj, ne morem odtrgati od njega svoje duše, ki si jo poklical ti. Daj mi, da ga bom zopet videla kedaj v boljšem svetu. Ni se prebudil. Njegova roka je polagoma izpuščala njeno. Ta molitev je bil najtežji, nadčloveški čin njene življenja Z njim je zbrisala svoj dolg v nebeski dolžni knjigi. Počasi je stopala proti vratom, obrnjena z obrazom proti njemu in opriznajoč se polihstva. Ob vratih se je zgrudila na kolena in dolgo, dolgo zrla tja k njemu potem pa je vstala in šla Sladke sanje so prav tedaj njemu pričale

AVSTRO-OGRSKA—AMERIKA.

DUNAJ, 31. (Kor.) »Wiener Allgemeine Zeitung« piše: Da se izognemo vsem napadnim tolačenjem, poudarjamo, da od-potovanje tukajšnjega ameriškega veleposlanika v Washington ne pomenja nikakršne izpremembe med Avstro-Ogrsko in Zedinjenimi državami. Diplomatski promet ostane nadalje v tiru ter ga oskrbuje naš poslovatelj v Washingtonu in tukajšnji ameriški poslovatelji z obema vladama. Penfield se baje po treh mesecih vrne na Dunaj.

Nemška ladja v bližini braziljske obale.

NEW YORK, 31. (Reuter. — Kor.) Po neki brzjavki iz Rio de Janeira je »Cam-bronne« 7. marca srečala nemško ladjo »Ladja je imela na krovu mine, kar po-jasnjuje, zakaj je bilo v zadnjem času ob braziljski obali uničenih toliko ladij. Oborožena je bila razen tega z dvema 105 mm topovoma in 16 strojnimi puškami. Ladja ima troje jaborov in brezžično vajo. Poveljnik je bil grof Lukner. Po izpovedbah izkrcanega moštva je ladja 22. decembra 1916., spremljana po podvodni-ku, odplula iz nemškega pristanišča. Ime-novale se je »Seeadler« ter je imela na krovu živila za 18 mesecev ter veliko za-lago municije. Kadar je bila zapažena ka-ka trgovinska ladja, se je razobelela nor-veška zastava, ki se je pa zamenjala z nemško vojno zastavo, kakor hitro se je nemška ladja dovolj približala tuji ladji. — Potopljene so bile me drugimi nasled-nje ladje: »Ladys Royle« (3268 ton), »Charles Gounod« (3100 ton), »Boche-foucault« (3950 ton), »Rohugoth« (5500 ton) in »Hogard« (1231 ton). Poslednja ladja je skušala ubežati, ali se je naposled vdala, potem ko so bili ranjeni štirje mošje posadke.

Potopljene ladje.

NEW YORK, 31. (Reuter. — Kor.) Br-zjavka iz Rio de Janeiro pravi, da je francoski trijabolnik »Cambron« prispel tjakaj z 200 angleškimi, francoskimi in ita-lijskimi mornarji. Ti mornarji pripadajo posadkam ladij, ki jih je neka nemška ladja potopila pri Trinidadu. Ta ladja se označa kot jedrnica z gazelinskimi stroji.

Požrtvovalnost nemške cesarice.

BEROLIN, 1. (Kor.) Cesarica je iz za-sebne posesti dragulje velike vrednosti zastavila v nevtralnih državah.

Važni sklepi francoskega gospodarskega sveta.

BERN, 31. (Kor.) »Depeche de Lyon« doznava iz Pariza: Gospodarski svet, ki mu predseduje ministrski predsednik Ri-bot, je sprejel včeraj sklepe največje važnosti, ki se, čim jih odobri ministrski svet, po možnosti objavijo še danes.

Podražanje kruha v Norveški.

KRISTIANIA, 31. (Kor.) Tu so bile cene kruha zopet zvišane, tako da so se-daj trikrat večje, kakor pred vojno.

Smrtna kosa.

MARBURG ? 1. (Kor.) Znani bakterijo-log prof. Behring je umrl v starosti 63 let.

Rusija po revoluciji.

Pogajanja med delavstvom in vlado. PARIZ, 31. (Kor.) »Petit Parisien« po-roča iz Petrograda: Pogajanja med vlado in delavsko-vojaškimi zastopniki glede sklicanja ustavodajne skupščine se niso končala. Vlada je mnenja, da naj bi se vršile volitve sredi poletja, dočim želi or-šek, da se izvrši volitev poprej. Toda težkoče so velike. Oblika, ki naj določi vdeležbo armade pri volitvah, še ni končana. Politični položaj je zamotan. Delav-ski in vojaški odsek kontrolirata vsa de-janja vlade, katere sklepe morajo biti de-facto odobreni od odseka, še predno so objavljene.

Konfiskacija carskih posestev. — Ar-menski socialisti za novo vlado. AMSTERDAM, 1. (Kor.) »Allgemeen Handelsblad« poroča iz Petrograda, da je

rale smešek na obraz ona pa je, be-žala v mrzlo temo.

Minilo je četrt leta. Malo časa je to, ali vendar dovolj, da se popolnoma izpremeni človeško bitje. Knez Henrik se je postaral, lasje so mu že skoraj osiveli, poteze mu postale medle, čelo razbrzdano, oči motne in trudne, s temnimi kolobarji. Nekaj časa so se zelo bali zanj minilo je sicer, toda po tej krizi je ostala le še senca nekdanjega življenja polnega moči. Njegova najbližja okolica je vedela, da se ohranja v moči edino le z opijem, da si ožino le s tem pogubonosnim sredstvom omamlja svoje muke. Niti zdravnik niti pobočnik knez se ni ločil od Lesinskega se mu nista upala vzeti opija, in tudi je bilo nežne roke, ki bi ga bila zo-pet iztrgala iz nevarnosti. Kedar sta se srečala zdravnik in pobočnik, sta si v ve-liko skrbni molče stisnila roke. Samo enkrat sta svoja čustva izrazila z besedami. — Ne bi bila smela pobegniti, ostati bi

provizorična vlada sklenila, da domene, iz katerih so člani carske družine dobivali apanaže, izpremeni v državno last. — Na-čin minister je odredil, da je vse učitelje, ki jih je bila prejšnja vlada odpustila radi njihovega političnega mišljenja, zopet na-mestiti v njihovih službah. — Armenska socijalistična stranka je izdala proglas, v katerem pozivlja svoje člane, da se podre-dijo provizorični vladi, da ohranijo red in disciplino ter nadaljujejo delo za narodno obrambo. — Neka skupina zasebnih bank je dala Rodzjanku za trenutne potrebe na razpolago milijon rubljev.

Delavstvo in mirovna misel.

BERN, 1. (Kor.) »Temps« poroča iz Pe-trograda: Revolucionarni delavski list »Pravda« zastopa še nadalje mirovno mi-sel, dočim »Jostesja«, glasilo delavskega in vojaškega odbora, sicer ne odobrava vojne, pa so načeloma proti Nemčiji, ki vodi po naziranju tega lista osvojevalno vojno.

Dojodki na Balkanu in v Mezo-potamiji in načrti Anglije.

Angleš Harry Johnston je v letu 1903. napisal izrek: »Če bi bil jaz Nemec, bi vi-del v svojih sanjah o bodočnosti pred seboj veliko nemško-avstrijsko-turško dr-zavo bodočnosti, ki bi je bili glavni pri-stanišči Hamburg in Carigrad s pristani-šči ob Severnem in Vzhodnem, Jadran-skem in Egejskem morju — državo torej, ki bi mogla uveljaviti svoj vpliv preko Srednje Azije in Mezopotamije do Bagda-da in tudi preko. Ta strujen imperij od-ustja Labe do onega Efrata bi bil gotovo najpomembnejši cilj, ki more sploh stremeti po njem veliki narod.«

Johnstona je morda tedaj vodila misel, da bi Nemcem pokazal smer proti Cari-gradu, kjer bi se utegnili spopasti z Rusijo. Ta izjava Johnstona je napravila v Nem-čiji velik vtis. Saj je bila tam že dispozi-cija za tako velikopotezno politiko. Ali rezultati balkanskih vojen so postali ne-varni temu na veliko zasnovanemu načrtu. Meje Turčije so se utesnile in med Carigradom in avstro-ogrsko monarhijo sta prišli povečana Srbija in Bolgarska.

V juliju 1914. izbruhnila svetovna vojna je šanse za nemški načrt izpreme-nila v toliko, da se je mogla Nemčija na-dejati, da privabi Turčijo in Bolgarsko na stran dvojeve. To se je tudi zgodilo. V Nemčiji so že med vojno videli konture začrtajočega se uresničevanja orjaškega načrta: od Severnega morja do Perzijskega zaliva. Ali z vstopom Turčije v vojno je bilo tudi dano in ugotovljeno sta-lišče Anglije v vprašanju carigradskem. Če se ni hotela odreči namenu, da svoje afriške kolonije preko Egipta in Me-zopotamije združi z Indijo v celotno ozem-lje, se je morala Anglija odločiti, da Cari-grad prizna Rusiji! Do vojne so mogli pač v Angliji računati, da vojna oslabi Nem-čijo in Rusijo, ne da bi Interesi Anglije trpeli škodo! Z vstopom Turčije v vojno pa se je vseskupna situacija izpremeni-la za Anglijo. Angleški interesi v Aziji in Afriki so bili naenkrat izredno ogroženi. Sedaj ni šlo več Angliji za to, ali Carigrad ostane turško, ali postane ruski? Odgovor Anglije na to vprašanje je bil: naj postane ruski, da ne postane nemški!

S tega gledišča treba ocenjevati po-membnosti sedanjih bojev v Mezopota-miji in v kavkaškem območju. Saj naj bi ti boji ustvarili, po čemur streme Angle-ži: teritorijalno zvezo med Egiptom in Indijo!

»Agrarier Tagblatt« pravi povsem pri-merno, da razvoja položaja na malo- in srednjeazijskih bojiščih ni smeti preveč podcenjevati. Tamkajšnji angleško-ruski uspehi — naglašja zagrebški list — so po-memben korak v izpopolnjevanju, (za-snovanem po načrtu) ogromnega obramb-nega sistema, ki ga ustvarja Anglija v obrambo svojih afričansko-egiptsko-in-dijskih posestev. Vse, kar je Anglija sto-čila in ukrenila v tej vojni, se nam po-stavlja v drugačno luč, če motrimo s tu označenega stališča. Začetkom vojne so

bila morala pri njem, — je dejal zdravnik. — Ne, ne, gospod doktor, — je vzkliknil Lesinski, — kolikor tudi moje srce krvavi zaradi obeh, pa se vendar raduje moja duša, da je odšla po ozki stezi rešitve.

— Katastrofa prav gotovo ne izostane, če mu edino le še rodbinske vezi ne po-magajo do okrevanja. Njegova leta so šteta.

— Tedaj pač najde mir toda bodoč-nost je v božjih rokah.

— Lesinski, ali veste vi, kje je ona?

— Kovčegi so bili odposlani na Rusko.

— S tem ni povedanega nič.

— Gospod doktor, zaupam vam veliko skrivnost: pisala mi je!

— Kaj kaj ojdok?

— Iz Petrograda. Grozni strah, da bi bil obločel po njenem begu, ji ni dal miru.

— In vi?

— Pisal sem ji vse samo nečesa ne.

— Opi!

— Da!

morda hoteli v Londonu le prepričati, da ne bi se Nemčija ojačila na račun Fran-cije in Belgije in da ne bi s tem prišla v sosedstvo z Anglijo. Sedaj pa jim gre za nekaj večjega: za uničenje velikega nemškega načrta za ustvaritev gospodarsko in politično tesno združenega bloka držav od Severnega morja do Perzijskega za-liva. Z drugo besedo: gre jim za ustvaritev ogromnega obrambnega jezca za angleško Afriko in angleško Azijo!

Tu si stojita torej nasproti dva orjaška načrta, da uresničenje enega izključuje uresničenje drugega! Eden teh načrtov se more uresničiti le s tem, da drugi po-polnoma pade. Za uresničenje obeh je svet — kakor se zdi — premajhen!

Proti navljanju cen.

Nova cesarska naredba.

Lani je vlada izdala naredbo o preskrbi z živili. Zaježiti je hotela oderuštvo pri blagu. Svojeje namena ni dosegla; na-vijanje cen se je razvilo v takem obsegu in v tako grobih oblikah, da je bila vlada prisiljena nastopiti z ostrejšimi odredba-mi. Državni zakonik objavlja sedaj novo cesarsko naredbo. Glavne določbe so:

Prejšnje naredbe so se tikale samo ne-utrpnih potrebščin, sedanja naredba pa obsega vse potrebščine sploh, to je vse premišne, ki posredno ali neposredno rabijo življenjskim potrebam ljudi in ži-vine.

Doslej je bilo mogoče potrebščine zahte-vati samo od proizvajalcev in trgovcev, odslej pa od vsakega posestnika. Po za-sebnih gospodarstvih bodo to blago le te-da jemali, če so zaloge neprimerno večje kot jih redno potrebuje dotična družina. Odslej bo mogoče blago zahtevati v ko-rist vsakemu, torej tudi v korist zasebnim podjetjem.

Naredba daje ministru novo pravico, dejati potrebščine pod zapor. Proizva-jalci, trgovci in ostali posestniki jih smejo v teh slučajih oddajati le po oblastvenih navodilih ali z dovoljenjem gosposke.

S 1. julijem bo trgovina z živili in kr-mili, pa naj bo obrtna ali samo od slučaja do slučaja, načeloma dovoljena samo ti-stim osebam, ki bodo dobile novo po-sebno dovoljenje okrajnega glavarstva. Minister lahko izda podobno določbo tudi glede prometa z ostalimi potrebščinami. Ne velja pa to za blago, katero proizva-jalec sam izdelal, ravno tako ne za pro-dajo malega trgovca porabnikom.

Razširjene so tudi določbe o razvidno-sti cen. Posebno vse blago v izlozih mora imeti cene označene. Kazni za pre-stopke te naredbe so primerno zvišane.

Vsako prekoračenje najvišjih cen, prav tako prekoračenje vseh prodajnih cen, ka-tere določa kaka državna centrala, ali pa so določene na temelju njenega poobla-stila ali odobritve, bodo odslej kaznovala okrajna glavarstva enotno z zaporom od enega tedna do šestih mesecev. Z zapo-rom se lahko zveže denarna kazen do 10.000 K. Bistveno pa je izpremenjeno kazensko zasledovanje navijalcev cen. Naredba zvišuje kazni: kaznovno dejanje lahko dobi značaj hudodelstva, naredba obsega tudi nova kazniva dejanja.

Navijanja cen ne zakrivi samo, kdor zahteva očitovno pretirane cene, ampak tudi tisti, ki si da priznati ali obljubiti ta-ke cene. Pri presoji, ali je cena očitovno pretirana, je treba upoštevati vse premo-ženjske koristi, katere je zahteval storilec razen cen, jih dal priznati ali obljubiti sebi ali komu drugemu, da zakrije preko-merno zahtev. Ta oblika draženja je splošno prestepek, izpremeni pa se v pre-grešek, če je bil storilec zaradi navijanja cen že obsojen ali pa je krivični dobiček presega 2000 K; hudodelstvo pa je, če so bile posebno ogrožene javne koristi.

Sodišče bo kaznovalo tistega, ki pri na-kupu kake potrebščine, katero misli pro-dati naprej, ponuja več kot zahteva proda-jalec. To dejanje je prestepek, izpremeni se pa v pregrešek, če je bil storilec že enkrat obsojen zaradi draženja ali pa če zakrivi to dejanje v večjem obsegu, na primer če pokupi zaloge celega okolisa.

— Prav ste storil. Čemu naj bi še pove-čeval njeno bol! Ubožica! Kako prenaša svojo usodo?

— O sebi ni pisala niti besedice.

— Gospod stotnik, kakor vidim, je tudi vas stvar hudo zadel.

— Da prepričati se moram sam, kako se ji godi. Ko dobim dopust, odpo-tujem v Petrograd.

— Ne storite tega, mladi moj prijatelj. Zakaj bi mučil sam sebe, ko njej ne mo-rete pomagati.

— Saj veste, da

— Tudi jaz vidim, slišim in čutim mar-sikaj vkljub svoji osorni vnanosti žal mi je naše Sonje. Če bi bil moj otrok, bi je ne mogel obžalovati bolj. Žrtvovala se je, in vse je bilo zaman.

— Srečna je bila, to me tolaži, in on tudi on tudi moj ljubljeni go-spod.

— Midva sva jima vedno privoščila srečo, midva.

Zdravnik je poizkušal preiti v malo

Nova je določba, ki določa kazen za tistega, ki živila za človeško prehrano po-kvari ali pogubi, da jih z večjim dobičkom porabi za druge namene. »Verzino« tr-govino« bo odslej kaznovalo sodišče. Obe dejanji ste pregrešek, ki se pa izpremeni v hudodelstvo, če so bile zelo ogrožene javne koristi.

Kazni.

Za prestopke zapor od 14 dni do šest mesecev; z zaporom je lahko združena denarna kazen do 20.000 K.

Za pregrešek strog zapor od dveh mesecev do 2 let; poleg tega je mogoča še denarna kazen do 200.000 K.

Za hudodelstvo težka ječa od šestih mesecev do 3 let; poleg tega je mogoča tudi denarna kazen do 500.000 K.

Kdor namenoma ali nepopolno napove ceno ali za določitev vrednosti važne o-koliščine v računih, sklepnih pismih, do-bavnih listih, v podobnih poslovnih listih ali knjigah, ga zadene kazen.

Oglašji.

Sodišče bo kaznovalo z zaporom od 14 dni do 6 mesecev (poleg tega je mo-gočta tudi denarna kazen do 20.000 K) ti-stega, ki v tiskovinah brez imena oglaša potrebščine ali pa v oglaših o prodaji in nakupu potrebščin navaja podatke, ki lahko vzbudijo zmotno o cenah ali trgo-vskih razmerah pošiljatelja. Po tiskovnem zakonu odgovorne osebe pa niso dolžne, preiskovati resničnosti oglasov, priobče-vati pa ne smejo brezimnih oglasov.

Pri prestopkih in pregreških navijanja cen nastopijo pravne posledice goljufije; pri hudodelstvu pa pravne posledice na-vadnih zločinov.

Kdor je obsojen zaradi hudodelstva navijanja cen, pride pod policijsko na-dzorstvo, ali pa se mu določi poseben kraj za bivališče; tudi pri pregreških je mo-gočta ena ali druga teh odredb.

Nadzorovanje cen.

V kraju vsakega sodišča prve stopnje se mora ustanoviti vsaj en urad za na-dzorovanje cen. Člani so predsednik, nje-gov namestnik in 12 primerno kvalifi-ciranih članov: 3 trgovci, 3 zastopniki knje-rov in 6 konsumentov, med temi zadnji-mi dva zaupnika delavstva. Ti uradi bodo pa dajali državnemu pristojstvu ali so-dišču svoje mnenje o prestopkih zahteva-nja pretiranih cen. Na Dunaju ustanove osrednjo komisijo za nadzorovanje cen. Te in pod njihovo kontrolo tudi krajevne komisije lahko določijo cene, po katerih naj se ljudje ravnaajo. Prekoračenje teh cen sicer ni kaznivo, pač pa služi nadzo-rovalnim uradom za podlago pri oddaji mnenja.

Pri odmeri denarne kazni je treba upo-števati krivičen dobiček, katerega je kdo dosegel ali hotel doseči. Doslej so sto-ričen lahko vzpli njegove zaloge, sedaj je mogoče zapleniti blago ali izkupicek brez ozira na lastnino.

Lastniki obratov jamčijo za denarne kazni, za prestopke najvišjih cen ali dra-ženja, ki zadenejo njihove uslužbence, po-oblaščenice, zastopnike ali druge organe. Obsodbe zaradi pregreška ali hudodel-stva navijanja cen morajo biti obkrajene v dnevnih in tednih in nabite po ob-čilih; to se lahko zgodi tudi pri prestop-kih.

Ta cesarska naredba se uveljavi 15. aprila t. l.

Naše brodogle v letu 1916.

V »Oesterreichisch-ungarische Kriegs-korrespondenz« objavlja dr. Anton pl. Mörl naslednji spis o delovanju našega vojnega brodogle v letu 1916:

Ne nameravam napisati nalepotičeno poročilo. Bitk, kakršna je bila ona pri Skagerraku, ne more biti naša mornarica, premoč je prevelika, kajti proti naši mali mornarici ne stoji samo mnogo večja ita-lijska, ampak še večja francoska in po-let teh angleško sredozemskih brodogle. Krizarske vojnike kakor vojnja ladij »Em-den« in »Möve« so tudi nemogoče, kajti Sredozemsko morje je napram Atlantske-mu oceanu prava skledica. Poleg tega je zrak v Sredozemskem morju v razmerju

veselejši glas, kar se mu pa nikakor ni hotelo posrečiti. Snel si je očala, se useknil in dejal:

— Imam namreč nahod.

— Lesinski ga je ghljeno pogledal.

Ko si je zdravnik po prejšnjem okoli-šnju zopet nateknil naočnike, je nadalje-val:

— Midva tudi v spominu ne bova me-tala kamenja na Sonjo, ubogo, ljubo dete. To prepuščava damam, ki so mojinstrinje v tej stvari. Da, da, kdor se je vse svoje življenje udobno vozil po ravni cesti, rad

z megljenim Severnim morjem in z Atlantikom neprijetno jasen, križarka, ki bi si upala odpluti, bi imela takoj celo tolpo zasledovalcev za seboj in mnogo psov ne ugonobilo samo zajca, ampak tudi leva. Kaj je torej dosegla naša vrla vojna mornarica kljub zoprnim razmeram preteklo leto? Leta 1916. so uničile c. in kr. vojne ladje nastopne sovražne vojne ladje:

dne 12. decembra 1916. italijansko bojno ladjo »Regina Margherita«, 13.400 ton, zgrajeno leta 1901., potom mine, katero je položil c. in kr. podmorski čoln;

italijansko pomožno križarko »Citta di Palermo«, 3400 ton, ki je bila potopljena z našo mino 8. januarja 1916;

italijansko pomožno križarko »Principe Umberto«, 8000 ton; potopil jo je »U 5« 8. junija 1916. pri Valoni;

italijansko pomožno križarko »Citta di Messina«, 3500 ton; potopil »U 15« 23. junija 1916;

francoski rušilec torpedovk »Renandin«, 800 ton, zgrajen 1913., dne 18. marca 1916. po »U 6«;

francoski rušilec torpedovk »Fourche«, 746 ton, 23. junija 1916. po »U 15«;

italijanski rušilec torpedovk »Impetuoso«, 680 ton, 10. julija 1916. po »U 17«;

italijanski podmornik »Balilla« 14. julija 1916. z dvema našima torpednima čolnoma;

angleški podmornik, ime ni znano, z našo mino 15. julija 1916;

italijanski podmornik »Giacinto Pullino« s posadko, uplenjen 31. julija 1916;

francoski podmornik »Foucault« 15. septembra 1916. s hidroplanom »L 135«.

Častniki in moštvo podmornika so bili mrtvi.

Razen tega so izgubili Italijani vsled delovanja naših hidroplanov 3 zrakoplove in sicer je bil eden zbit gorec na tla 5. avgusta 1916. pri Visu, 2. avgusta 1916. je mornariško letalo »L 126« poginilo v zrak hangar Campalto pri Benetkah z zrakoplovom v ujem vred in uničilo 11. septembra 1916 hangar v Jesi z enim zrakoplovom. Končno je bilo ob enem številnih letalskih bombardiranj Benetk potopljenih več nego dvajset italijanskih oklopnih motorskih čolnov.

Vsega vkup so izgubili naši sovražniki leta 1916. po delovanju naše c. in kr. mornarice: 1 bojno ladjo (13.400 ton), 3 rušilec torpedovk (2246 ton skupno), 4 podmornike in 3 zrakoplove. Samo po sebi umevno, da so navedene tu samo neoporekno ugotovljene sovražne izgube. Nasprotni temu je izgubila c. in kr. mornarica samo dva podmornika in sicer »U 6« dne 15. maja 1916. in »U 16« dne 16. oktobra 1916. Primera izgub je jasna sama po sebi.

Poziv

vojaški taksi zavezanim osebam, naj se zgledajo.

Po zakonu z dne 10. februarja 1907 drž. zak. št. 30 se morajo vse vojaški taksi zavezane osebe zgledati v mesecu aprilu t. l. pri mestnem magistratu, statistično-analitični urad (vojaški oddelci), Via Sarnit 25. II. nadstropje, vrata 23.

Oprostitev osebnih dohodnine ali nadomestilne takse za službo, ki se pričakuje, ali ki je nastopila v prejšnjem letu zaradi tega, ker dohodek ne presega 1600 K, ali iz drugih vzrokov, ne odvezuje dolžnosti zgledati.

Zgledati se je ali pisмено ali ustno.

Pismono zgledati se morajo opraviti tako, da se vpošljeta mestni magistratu dva v vseh razpredelkih z različno pisavo popolno in resnično izpolnjena zglasilna obrazca. Zglasilni obrazci se dobivajo brezplačno pri c. kr. namestništvem svetniku in pri mestnem magistratu. Zglasila se vpošljajo v kraljevnih in deželah, zastopanih v državnem zboru, poštne prosto.

Zglasilni obrazci so tako urejeni, da se lahko zloženi in naslovljeni, oddajo na pošto, ne da bi se uporabil poseben ovitek.

Ustne zgleditve vpisuje mestni magistrat v oba zglasilna obrazca.

Zgleditve, ki se podajo po kakem posredniku, ne odvezujejo zglasilnega zavezanca odgovornosti za izpolnjevanje naložene mu dolžnosti.

Zglasilnim zavezanecem, ki predpisane zgleditve ne podajo pravočasno, ali ki jo podajo v bistvenih točkah nepopolno, se lahko naloži do 50 K denarne kazni. Vojaški taksi zavezane osebe, ki v svojih zglasilih vedoma kaj zamoče, ali se zakrivijo neresničnimi napovedi, zapadejo — ako dejanje ne osnuje učina kaznivega dejanja, ki se naj kaznuje po občem kazenskom zakonu — denarnim kaznim do 500 K, če so dane posebne obtežilne okoliščine, do 1000 K. Naložene denarne kazni se izpremenijo v zaporne kazni, ako se ne dajo izterjati.

Vrhu tega je tedaj, če se zgleditev ni podala pravočasno, ali če se je podala nepopolno, političnemu oblastvu dano na voljo na podlagi znanih dodatkov ali pa takih, ki se poizvedo uradoma, brez obotavljanja prirediti vojaško takso.

Zavezanci vojaški taksi, kateri niso v Trstu pristojni, se imajo izkazati pri mestnem magistratu z listinami, iz katerih je razvidna njihova pristojnost.

Trst, marca 1917.
C. kr. namestništvni svetnik:
dr. Fabrizio s. r.

Aprovizacijske stvari.

Prodajalcem kruha.

Aprovizacijska komisija naznanja prodajalcem kruha, da je odrezke krušnih izkaznic za teden 76.—77., prejete do vslednjega današnjega dne, 1. aprila, izročiti tekom srede, 4. aprila, v času med 8 in pol dop. in 3 pop. (in ne med 8 dop.

Domače vesti.

Pomožna akcija za Goriško. Pod predsedništvom namestnika bar. Fries-Skeneja se je vršilo včeraj na tržaškem namestništvu posvetovanje deželne pomožne komisije za Goriško. Namestnik je najprej sporočil cesarjevo zahvalo na izrazu ljubezni, ki ga je podala komisija, in je nato podal podrobnejša pojasnila o sedanjem stanju vzpostave in begunške oskrbe na Primorskem. Komisija se je bavila nato s celotno vrsto prošnji za podpore iz krogov po vojni prizadetega goriškega prebivalstva. Prošnjam se je ugodilo večinoma z dovoljitvijo posojil. — Kolikor moremo posneti iz tega poročila, deželni glavar goriški, mnsgr. dr. Faidutti pri tej seji ni bil navzoč.

Izplačevanje odškodnin za oddane kovinske predmete. Izmed strank, ki so bile svoj čas raznim komisijam oddale kovinske predmete, jih kakih tisoč ni dvignilo zneskov, ki so jim bili odmerjeni za dotične predmete. Zneski, ki jih je še izplačati, znašajo okoli 10.000 kron. Ker je mestnemu magistratu radi pomanjkanja osebja absolutno nemogoče, da bi pošiljal vabila posameznim strankam, se dotičniki tem potom bavijo, da se do 10. aprila t. l., zglase ob delavnikih med 3 in 5 pop. v anagrafičnem uradu v ulici Sarnit št. 25., III. nadstropje, vrata 58, da dvignejo odkazane jim zneske. To vabilo velja za vse one, ki so v posesti izročiteljevih potrdil A vseh komisij; le za komisijo št. 11. v ulici Marije Terezije se izplačujejo odškodnine samo proti potrdilom do št. 910 ter se objavi ob svojem času, kdaj se bodo izplačevale odškodnine proti potrdilom od št. 910 dalje.

Sila kola lomi! Z ozirom na poziv v uradni »Dalmatinski Smotri« na naslov poljedelcev, naj ne jedo krompirja, ampak ga sade, pripominjajo naša »Primorske Novine«. Ta opomin dalmatinske vlade more služiti tudi nam tu. Vendar treba pripomniti tudi to: žledec ne pozna zapovedi in ne more čakati do jutri — zahteva vsak dan svoje! Kar se pa tiče denarja, se danes nikdo ne obotavlja, da ne bi potrosil zadnjega groša za kos polene, ali težko je, ko tudi tega ne more kupiti. A, kako je šele tistim, ki nimajo ne denarja, ne polene?! — Sila kola lomi! pravi star pregovor! Nu, vendar pozivljamo ljudstvo tudi mi: naj ne porablja semenja, ampak naj ga seje!

Hočejo izvažati — kulturo! V Ameriki je stopil v veljavo zakon, ki prepoveduje priseljevanje tjakom — analfabetom, ljudem, ki ne znajo ne pisati, ne čitati. Značilno pa je, da so se, čim se je raznesla vest o tej prepovedi, čutili hudo zadeti v — Italiji, češ, da je ta zakon naperjen v prvi vrsti proti priseljevanju iz — Italije. Ta cefekt se more pripisati edino le zavesti, da imajo ravno oni v bližnjem kraljestvu obilico analfabetov! Pripoznanje, ki je vsebuje to stokanje, je tem dragoceneje ravno sedaj, ko se tam doli tudi v imenu kulture oglašajo se svojimi aspiracijami na naše dežele in med temi tudi na naš Kras, kjer glasom statistike ni morda niti 5% analfabetov. Iz dežele bogatstva na analfabetih hočejo v dežele, kjer ljudstvo tako pridno obiskuje šolo, donosati — kulturo!! Narobe svet! Kakor da bi hoteli z visokih snežnih planin dovažati vino v vinorodno vipavsko dolino, ali pa južno sadje s severnega tečaja na solnčni jug. Narodnostni princip ne drži za aspiracije Italije na naše kraje, kultura pa še manj! Titula, ki slabo služita. Za tak eksport Italija ni opremljena danes.

Nemško operetno gledališče »Eden«. Danes častni večer tenorista g. Engla. Ponoči se opereta »Frauenfresser«. Začetek ob 8 zvečer.

To in ono.

Babuška ruske revolucije. Nova ruska vlada je zaukazala, da je pustiti na svobodo Katarino Breškovo, imenovano »babuška (stara mater) ruske revolucije«. Babuška je bila doslej v pregonstvu v Sibiriji. V politično javnost je stopila l. 1873. in se živo udeležila »Kumune v Kijevu«. Da bi delala propagando med narodom je potovala kot učiteljica ročnih del ali prodajalka kruha od vasi do vasi in povsod vnela ljudstvo za revolucionarne ideje. L. 1874. je bila aretavana in obsojena na pregonstvo v Sibirijo. L. 1881. je poskušala pobegniti, a dobila je le še štiri leta

pregnanstva več. L. 1896. je dobila dovoljenje, da se vrne v Rusijo. Prabila je v Sibiriji 22 let in videvši, kako malo je ruska mladina zavzeta za revolucijo, je začela iznova potovati po raznih gubernijah in si je zlasti med dijakmi in med delavci pridobila mnogo pristašev. Bila je prva, ki je izrekla besedo »terror« in začela delati za »propagando z dejanji«. Atentator na kneza Obolenskoga, guvernerja v Har-kovu, in morilec ministra Sipjagina, sta bila oba iz šole »babuške« ruske revolucije. L. 1904. se je babuška mudila v Švici kot članica centralnega odbora revolucionarne stranke, a že leta 1905. je bila zopet v Rusiji in je zopet neutrudno agitirala. V februarju 1907 se je udeležila kongresa ruskih revolucionarjev v Tammerdorfu v Finlandiji in je sprožila predlog, naj se da na morebitni razpust dume odgovor z revolucijo. Dne 8. oktobra 1907 je bila aretirana in ž njo revolucionar Čajkovski. Babuško so zaprli, a Čajkovskega so proti kavciji pustili na svobodo. Šele v marcu 1910. je bila proti njuna obravnava; Čajkovskij je bil oproščen, babuška pa zopet obsojena na pregonstvo v Sibirijo, iz katerega jo je zljad rešila revolucija.

Kje je krivda, da primanjkuje živili? Nekoliko odgovora na to vprašanje daje kazenska razprava, ki se vrši te dni v Gradcu proti zborničnemu svetniku Tomu Vollenhalsu, ki je na nekem zborovanju v Gradcu očital graški podružnici vojnega žitnoprometnega zavoda, da so se živila v skladiščih tega zavoda pokvarila in da so se tudi potem pokvarjena oddajala. Na razpravi, ki se je vršila v petek, je načelnik omenjene podružnice, Albin Sorger, izpovedal, da je podružnica pošiljala fižol v Gross-Florian kot krmilo (!) za paitanje prašičev in je moglo, da je bil ta fižol že pokvarjen, ko je došel iz Romunske. — Trgovca Anton Avancini je bil leta 1915. kot pešec dočeljen ženskem pomožnemu oddelku v Bürgergasse v Gradcu. Izpovedal je, da je tedaj videl sam, kako je v kleti v omenjeni ulici bilo tri do štiri vagonne krompirja skranjenega in je bilo klet k pokvarjenemu krompirju. Posledica je bila, da se je pokvaril tudi velik del tega krompirja. Vsega skupaj se je kakih 20 voz pokvarjenega krompirja prodalo kmetom za krmno. Nekaj pa ga je bilo tako pokvarjenega, da so ga morali zmetati v Muro. Februarja ali marca meseca je bil priča dočeljen izlajališču poceni živil na Glockenspielflatzu. To izlajališče je prejelo nekikrat 50 sodov po 150 kilogramov svinjske masti, ki je bila onesnažena in potvorjena, ker je bila večinoma pomešana z lojem. Obvestil je o tem deželnega kulturnega nadzornika Petra, ki pa se je izrazil, da bodimo veseli, če sploh dobimo mast. Odredil je, da naj se ta mast začne takoj prodajati. Ljudje so bili zelo nejevoljni. Tudi pozneje se je neka partija masti, ki je bila pokvarjena, oddala izdelovalnicam parifumov. Veliko prič je izpovedalo, da so v Mühlgangu (odcepek Mure) videli plavati pokvarjene zeljate glave, gručke moke, slanino, klobase, kostanj itd. Priča Müller iz Wagrama je ujel nekaj take slanine. Bila je porabna samo za mazanje. Klobase je dal svojem psu. — Priča Lechner je izpovedal, da je pred osmimi dnevi na kolodvoru v Gross-Florianu videl vagon s približno 6000 kg fižola, ki je bil popolnoma črn in plesniv. Namenjen je bil neki gospe Reinhart za krmljenje rib in perutnine. Enake pošiljave so bile poslale baje tudi v Pöfing-Brunn. Priča je izročil sodniku vzorec pokvarjenega fižola, ki ga je dobil na omenjenem kolodvoru. — Razprava se še nadaljuje.

Zadnje vesti.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

BEROLIN, 1., zvečer. (Kor.) Razun spopadov pri Savy (severno Somme) in jugovzhodno Comylechateau na zapadu in vzhodu nič posebnih dogodkov.

VESTI IZ RUSIJE.

PETROGRAD, 1. (Kor.) Metropolit grof Szeptycki, ki mu je dala provizorična vlada dovoljenje, da se vrne v Galicijo, je dospel semkaj. »Rječ« odobrava ta korak nove vlade, ki se je podizala, da popravi krivico, storjeno unijski cerkvi v Galiciji.

PETROGRAD, 1. (Kor.) Vsi ministri so odšli v glavni stan. Deset tisoč vojakov se je porazmetilo pred Tavrjsko palačo in so izrazili provizorici vladi popolno zaupanje. Izrazili so svoje geslo: vojno do končne zmage. Izrekli so se za demokratsko republiko.

ČESKO - BUĐJEVIŠKA RESTAVRACIJA (Bosakova uzorna česka gostilna v Trstu) se nahaja v ulici delle Poste št. 14, vhod v ulici Giorgio Galatti, zraven glavne pošte. — Slovenska postrežba in slovenski jedilni listi.

MALI OGLASI

se računajo po 4 stat. besedo. Hlastno tiskano besedo so račun. sejo enkrat več. Najmanjša pristojbina znaša 40 statuk.

Kupuje se cunjje bele, barvane, pokrivala, pletnine, nerabne oblike, vrv in žaklje. Skladišče ul. Geppa 16, Nacsou. 1030

Čevlji nizki za moške črni ameriški prve vrste, ženski pol ameriški rjavi, boš so na prodaj. Perojevič, Via Tor S. Lorenzo št. 10 vrata 13 (Via S. Michele.) 1031

Diplomirana učiteljica podučuj. z gotovim uspehom male in od astle (gospe in gos-podične nemško in sloven-ko, le na svojem domu, po zmerni ceni. Informacije od 3-7 pop. Ulica Chiozza 27. III. nad, druge stopnice zadel na dvorišču, vrata 8. (A 3)

Cikorija je naprodaj v večji množini v ulici Carintia št. 20. M. Mozetič. 1021

Fotograf Anton Jerkič posluje zopet v svojem ateljeju v Trstu, Via delle Poste št. 10. 407

Kupuje se žaklje vsake vrste na debelo in na drobno. Skladišče žakljev G. STEBEL Via Torrence 36. 1025

Hišica blizu kolodvora Sv. Ane, z dvema sobama, veliko kuhinjo z majoličnim ogriščem, čemen irani 2 kleti, vodnjak s pitno vodo, približno 60 klf. že obdelanega vrta (s krompirjem in zelenjavo), z lepim razgledom na morje, se prodaja za K 13000. — Obdelano in ograjeno zemljišče 025 klf pri Sv. Ani K 15000. Pojasnila daje Kolarič, Kavarna Corso 9-11, 3-7.

Baterije prve vrste, sveče, so pravkar dospole, prodajam vse poskušene po K 130 komet. Pošiljam jih tudi po pošti po povzetju. — Trgovina J. Stoka, Trst, Molino piccolo št. 19 na vogalu ulice Torrence. 3061

Album Gorice v vojnem letu 1915-1917. Je bogatno pr-dajo albuma obstoječega iz 21 različnih slik Gorice v vojni dobi. Krasno izdelane slike so v barvah akvarela in grafita. Cena kompletnemu albumu je K 21. — Priporočam to krasno zbirko slik in ne vorim, posebno, ker je čisti dobiček namenjen dobrodelnim svrhom, da ne poseže sl obilno drage volje po njih. — Album pošiljam tudi po pošti po povzetju. — Trgovina J. Stoka, Trst, ul. Molno piccolo 19 (na vogalu ulice Torrence). 3062

Umetno-fotografski atelje

Trst, ulica del Rivo št. 42 (prilijče) Trst

Izvršuje vsako fotografsko delo kakor tudi razglede, posnetke notranjost lokalov, porcelanastu plošča za vsakovrst, spomenika. POSEBNOST: POVEČANJA IN VEKLE FOTOGRAFIJE III. Ima udobnosti gosp. naročnik-kov sprejemati naročila in jih iz-vršuje na domu, ev tudi zunaj mesta po najzmernejših cenah.

Trst, ul. del Rivo št. 42

Plazza Caserma SALONE EDISON Palazzo Vianello

Danes se predstavlja krasen umotvor

Žaloigra življenja

v 4 dejanjih.

Glavne vloge igrata Einar Zangenberg in Hanny Weisse.

Ljubljanska kreditna banka

Podružnica v Trstu

Ulica Caserma št. 11. Uradne ure od 9-1.

Kupuje in prodaja vrednostne papirje vsake vrste, srečke, tuje zlate in papirnatu novce in devize.

Daje predujme na vrednostne papirje in blago in izvršuje vse v bančno stroko spadajoče transakcije.

Vloge na knjižice obrestuje 4% netto

Vloge na tekoči in žiro-račun najboljše po dogovoru.

Obavlja nakazila vojnim ujetnikom.

Poslovalnica c. kr. razredne loterije.

Posojila

daje na osebn kredit in na zastavo proti plačilu po dogovoru.

Uradne ure: vsak dan za stranke od 8 predp. do 1 popoldne.

Priporoča male hranilne škrinjice, ki so posebno primerne za družine.

Trgovsko-obrtna zadruga v Trstu

registrovana zadruga z neomejenim jamstvom

ulica S. Francesco št. 20, II. nadstropje v hiši lista „Edinost“

„Tržaška posojilnica in hranilnica“

POSJILA DAJE

za vknjižbo 5 1/2 % na menice po 6 % na zastave in amortizirajo za daljšo dobo po dogovoru ESKOMPTUJE TRGOVSKA MENICE.

HRANILNE VLOGE

sprejema od vsakega, če tudi ni ud in jih obstaja po 4 % Večje stalne vloge in vloge na tek. račun po dogovoru. Rentni davek plačuje zavezanec. Vloga se lahko po eno krono. — ODDAJA DOMAČE NARILNIKE) HRANILNE PUŠICE)

registrovana zadruga z omejenim poroštvom TRST - Piazza della Caserma št. 2, I. nad. - TRST (v lastni hiši) vhod po glavnih stopnicah.

Poštno hranilišni račun 16404. TELEFON št. 952 Ima varnostno celico (safe deposits) za shranbo vrednostnih listov, dokumentov in raznih drugih vrednot. popolnoma varno proti ulomu in požaru, urejeno po najnovejšem načinu ter je oddaja strankam v najem po najnižjih cenah. STANJE VLOG NAD 10 MILIJONOV KRON. Uradne ure: od 9 do 12 dop. in od 3 do 5 pop. Izplačila vsak delavnik ob uradnih urah